

KRISTOFFERSSON
& TOIVONEN

KANGAS-
KAUPPA
JOEN
VARRELLA

BAZAR

TIINA KRISTOFFERSSON JA
VESA-MATTI TOIVONEN

KANGAS-
KAUPPA
JOEN
VARRELLA

BAZAR

1. painos

© Tiina Kristoffersson, Vesa-Matti Toivonen
ja Bazar Kustannus 2025

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-952-403-345-9

Taitto: Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale
Painettu EU:ssa

Tuotevastuuasioihin liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@bazarkustannus.fi

1. LUKU

Terävät saksat leikkasivat pöydälle levitettyä kangasta. Nainen oli kuorinut vain hetkeä aikaisemmin kangaspakan muovipakkauksesta ja nostanut sen kookkaan leikkuupöydän päälle. Pöydän alla, pyöreällä matolla, nukkui mäyräkoira. Se tuhisi unissaan ja sen häntä heilui aivan kuin se olisi nähnyt unta. Nainen lähestyi seitsemääkymmentä, mutta hänen kumara olemuksensa antoi hänestä ikäistään vanhemman vaikutelman. Elämä ei ollut kohdellut häntä silkkihansikkain. Ote kookkaista saksista oli kuitenkin varma ja otteet sulavat. Kaikesta näki, että nainen oli käsitellyt kankaita ennenkin.

Kangas, jota nainen leikkasi, oli hopeanhoitoista ohutta pellavaa, markkinoiden parasta laatua. Juuri sellaista, josta syntyisi upea kesämekko tai tyylikkääts housut kesän juhliin. Nainen aikoi asetella kankaan vieressään seisovan mallinuken päälle, niin että se laskeutuisi mekoksi sen ylle. Sitten hän nostaisi nukun ikkunaan. Nykyasiakkaille kaikki piti vääntää rautalangasta. Tai ainakin nuppineuloista. Harva osasi enää hahmottaa pakan perusteella, minkälaisen vaatteen kankaasta voisi ommella.

Kangaskaupan perällä, pienessä takahuoneessa, soi radio. Vanhan kappaleen sanat kantautuivat liikkeen puolelle, ja nainen hyräili hiljaa Katri Helenan tuttua laulua

syysunelmasta. Laulussa mainitut syyssateet eivät sopineet vuodenaikaan alkuunkaan, sillä toukokuinen auringonpaiste helotti näyteikkunan läpi ja lämmitti liikehuoneistoa. Naisen kasvoille nousi tyytymätön ilme, kun hän huomasi, miten armottomasti valo paljasti, ettei näyteikkunaa ollut pesty moneen kuukauteen. Ennen vanhaan hänellä oli ollut tapana pestä ikkuna kerran viikossa – ei toki pakkasella – mutta viime aikoina hänestä oli tuntunut, että se oli turhaa työtä. Seuraavana päivänä ikkuna olisi taas jo likainen.

Näyteikkunan ulkopuolella avautui joenranta. Rannan siluetti oli vuosien saatossa muuttunut, kun joenvarteen oli noussut joukko arvokkaita kerrostaloja. Niiden huoneistoihin oli pyritty luomaan suurkaupungeista tuttujen loft-asuntojen tunnelmaa. Korkeat huoneet ja avarat joelle avautuvat ikkunat olivat nostaneet asuntojen neliöhinnat sellaisiksi, että niihin ei ollut varaa kuin harvoilla. Kerrostalot peittivät osan rantanäkymästä, mutta kangaskaupan ikkunasta joki vielä näkyi, vaikkei yhtä avarasti kuin ennen viimeisintä rakennusbuuria.

Kaupan ovelta kuului kolinaa, ja mäyräkoira heräsi uniltaan. Se heilutti häntäänsä asiakkaan merkiksi, mutta oli aivan liian iäkäs ja mukavuudenhaluinen laahustaakseen vastaanottamaan tulijaa. Lucia, kangaskaupan omistaja, laski sakset kädestään ja suunnisti ulko-ovelle. Asiakkaan sijasta oven takana seisoj mies, jonka hän tunnisti lähetiksi. Miehellä oli hänen viime viikolla tilaamansa kangaspakat tuomisinaan.

Lucia oli ehtinyt unohtaa koko tilauksen, ja lähettiä tuijottaessaan hänestä tuntui, että uusien kankaiden hankkiminen oli ollut virhe. Paketti oli kuitenkin jo maksettu,

sillä yksikään kangastukkuri ei suostunut myymään hänelle kankaita muuten kuin etukäteismaksulla. Tilaus oli syönyt kaikki kassan käteisvarat, mutta Lucia oli ajatellut, että hänen oli tehtävä kaikkensa kaupan valikoiman uudistamiseksi ja alati hupenevien asiakasmäärien kasvattamiseksi. Ja siinä ne nyt olivat: upeat viskoosisekoitteesta valmistetut kukkakankaat suoraan italialaiselta tehtaalta. Lucia halusi uskoa, että näistä kankaista kaupungin maksukykyiset naiset haluaisivat ommella itselleen kesämekot, joiden helmat hulmuaisivat lämpimässä tuulessa kuin Lucian lapsuudessa pyykkinaruille ripustetut suuret lakannat. Tilkku & Tikki -kangaskaupan oven eteen kerääntyisi vielä jono asiakkaita, kunhan Lucia vain saisi kankaat näytteikkunaan. Tähän suunnitelmaan hän oli uskonut aina siihen asti, kun postista oli tipahtanut kirje, joka oli vienyt häneltä viimeisenkin uskon kangaskaupan tulevaisuuteen.

Mies astui sisään kangaspakkoja raahaten ja asetti ne Lucian ohjeiden mukaisesti leikkuupöytää vasten nojaamaan. Lucia kuittasi tilauksen vastaanotetuksi ja tunsikin äkillistä voimattomuuden tunnetta. Vielä vähän aikaa sitten hän oli suunnitellut tekevänsä liikkeeseen suursiivouksen ja ehkä jopa ostavansa kaupungin sanomalehdestä pienen mainospaikan. Asioiden saaman käänteen seurauksena suunnitelmat tuntuivat nyt merkityksettömiltä.

Lucia tunsikin kurkkuaan kuristavan. Hän poimi mekkonsa taskusta avatun kirjeen, jonka oli lukenut jo moneen kertaan. Kirjeen sisältö oli kirjoitettu selkeällä suomen kielellä, eikä se jättänyt tulkinnan varaa. Siltikin Luciasta tuntui kuin hänen aivonsa kieltäytyisivät ymmärtämästä viestiä. Tai ehkä kyse oli siitä, ettei hän *halunnut* ymmärtää lukemaansa. Ehkä hänen aivonsa halusivat suojella häntä

suru-uutiselta. Miten ikinä hän kirjeen sisältöä yrittikin päässään pyöritellä, tosiasiat eivät kuitenkaan muuksi muuttuneet. Herra Pentikäinen oli kuollut ja hän itse pulassa.

2. LUKU

Aurinko oli paistanut kirkkaalta taivaalta jo pari viikkoa, ja Aurajoen varren puut olivat saaneet lehdet. Saimin synkkää mielialaa ei aurinkoinen päivä kuitenkaan kirkastanut.

Hän seiso i Itäisellä Rantakadulla ja yritti pyyhkiä ker manvaalealle silkkipaidalleen läikkynyttä kahvia paperi nenäliinalla. Hän tiesi, ettei puseroa saisi puhtaaksi edes pesulassa. Hän rakasti laadukkaita vaatteita ja panosti mielellään merkkituotteisiin, mutta niissä oli yksi ongelma: niitä ei voinut pestä pesukoneessa. Ei ainakaan tätä kyseistä puseroa, jonka huomiota herättävän kauniit hihat olivat läpinäkyvää sifonkia ja joka tuhoutuisi pesuvedessä käyttökelvottomaksi, vaikka sen pesisi hellimmällä käsin pesuohjelmalla. Saimi päästi suustaan painokelvottoman rimpsun kirosanoja.

Ongelmat eivät valitettavasti rajoittuneet pilalle meneeseen merkkipuseroon. Paitaakin suurempi ongelma oli Saimin vieressä seisova sähköauto, valkoinen Tesla, jolle hän odotti hinausapua. Syyppää onnettomuuteen oli ollut musta kissa, joka oli loikannut tien yli juuri, kun Saimi oli tavoitellut pidikkeestä kahvimukia. Teslassa oli toki edistynyt turvajärjestelmä, jonka olisi pitänyt toimia automaattisesti, mutta siitäkin huolimatta kissa oli onnistunut

sekoittamaan Saimin sapluunat niin pahasti, että hän oli pikaisella väistöliikkeellä ohjannut autonsa kävelytien reunakivetykseen. Siihen auto oli jämähtänyt, katukivetyksen päälle, eikä suostunut enää käynnistymään.

Saimi yritti etsiä katseellaan pensaaseen hypännyttä mustaa kissaa, mutta siitä ei näkynyt enää hännäntupsuaakaan. Se oli juossut tiehensä jokilaivojen suuntaan. Epäonnen lähettiläänä kissa oli kuitenkin syytön. Päivä oli ollut pilalla jo ennen onnettomuutta. Kahviroskeet ja auton rikkoutuminen olivat vain viimeinen pisara. Hetkeä aiemmin Saimi oli allekirjoittanut paperin, joka oli päättänyt hänen uransa viestintäpäällikkönä.

Saimi kohotti katseensa vähän matkan päässä sijaitsevan nyt jo entisen työpaikkansa suuntaan. Turun kaupunginteatterin seinällä, isossa mainostaulussa, pyöri mainoksia tulevan syksyn näytelmistä. Mukana oli myös kuluneen kevään suurpanostus, jonka näytöskausi oli päättynyt täydelliseen mahalaskuun.

Saimi tunsi suoranaista pahoinvointia nähdessään mainoksen keskellä tunnetun näyttelijättären kasvokuvan. Magda Helenius, koko kansan suosikki, oli tunnettu lukuisista teatteri- ja elokuvarooleistaan. Nuorempana hän oli hurmannut yleisön huikentelevaisen viettelijättären rooleillaan. Siitä oli tosin jo vuosikymmeniä. Ruotsia äidinkielenään puhuva Magda oli esiintynyt viime vuosina muutamassa suomenruotsalaisessa tv-sarjassa, mutta ei ollut hyvästä yrityksestä huolimatta onnistunut lyömään läpi kansainvälisillä areenoilla. Hän oli jäänyt auttamattomasti ruotsalaiskollegoidensa varjoon. Silti hän ei ollut luopunut unelmistaan. Hänellä oli tapana valittaa, ettei hänen ikäiselleen kuusikymppiselle naisnäyttelijälle ollut

parhaimmillaankaan tarjolla kuin mitättömiä sivurooleja jonkun Kekkosen kaltaisen suurmiehen kuolemaa tekevä-nä vaimona. Mutta hän ei ollut luovuttajatyyppejä. Siinä missä muut näkivät umpikujan, Magda näki u-käännöksen paikan.

Saimi tunsu, kuinka hänen poskiaan punoitti. Hän oli unohtanut voidella kasvonsa aamulla aurinkovoiteella. Suojautuakseen hän kaivoi autonsa takakontista sateen-varjon ja avasi sen ylleen. Sitten hän kaivoi farkkujensa taskusta huulirasvan, jota kuljetti aina mukanaan, ja levitti puikosta voidetta huulilleen. Jollain jännällä tavalla mansikanmakuinen huulirasva rauhoitti Saimin hermoja, jotka olivat katkeamisasteessa. Magda Heleniuksen vuoksi hänen elämänsä oli tuhannen päreinä.

Magda oli saanut päähänsä, että oli enemmän kuin näyttelijä. Sen sijaan, että olisi esittänyt muiden kirjoittamia ja ohjaamia tarinoita, hän oli vakuuttanut aviomiehensä, Turun kaupunginteatterin taiteellisen johtajan Tom K. Heleniuksen, että pystyisi itsekin kirjoittamaan ja ohjaamaan näytelmiä. Eihän hän ollut ainoa näyttelijä, joka oli hypännyt tehtävästä toiseen. Clint Eastwood, Josephine Bornebusch, Tiina Lymi – siinä joukko näyttelijöitä, jotka olivat satuloineet hevosensa uudestaan ja tarttuneet ohjaksiin. Magdalla ei ollut pienintäkään epäilystä, etteikö hän pystyisi samaan. Hän halusi käsikirjoittaa ja ohjata, eikä missään perähikiällä sijaitsevassa harrastaja-teatterissa, vaan Turussa, Suomen entisessä pääkaupungissa.

– Magda juhlistaa tänä vuonna 40-vuotista taiteilijauraansa, ja on vain oikeus ja kohtuus, että kypsä naisnäyttelijä saa mahdollisuuden osoittaa lahjakkuutensa näytelmäkirjailijana ja ohjaajana legendaarisessa teatterissamme, oli

Tom K. Helenius julistanut henkilökunnalle ohjelmistoa esitellessään.

Henkilökunnan joukosta oli kuulunut epäuskoista supinaa, sillä Magda Helenius ei ollut koskaan ohjannut saati kirjoittanut näytelmää. Hänen osaamisestaan ei ollut yksinkertaisesti minkäänlaisia näyttöjä. Saimi, joka oli vastikään aloittanut teatterin viestintäpäällikkönä ja jonka lähin esimies Tom K. Helenius oli, oli tuntenut olonsa epämukavaksi. Oman vaimon palkkaaminen kokoneiden ohjaajien ja näytelmäkirjailijoiden sijasta herättäisi takuuvarmasti pahaa verta taiteilijapiireissä, joissa työtehtävistä kilpailtiin verissä päin. Ja mitä rahoittajatkin sanoisivat siitä, että teatterinjohtaja käyttäisi veronmaksajien rahoja vaimonsa uran edistämiseen? Viestintäpäällikkönä Saimi olisi niin toimittajien kuin taiteilijoidenkin tulilinjalla ja joutuisi suojautumaan paskamyrskyltä, joka tästä sopasta eittämättä syntyisi.

Saimi tuijotti otsa rypyssä Magdan kirjoittaman näytelmän mainosta. *Rakkautta koronan aikaan*. Mikä typerä nimi näytelmälle, hän puhisi, muunnelma Nobel-palkitun Gabriel Garcia Marquezin maailmankuulun romaanin nimestä. Vielä typerämpää oli se, että maagisen realismin sijasta näytelmä oli pesunkestävä hömppärevyvy, jossa kuuksikymppinen nainen päättää aloittaa uuden elämän asentamalla puhelimeensa Tinderin. Tuota pikaa nainen tapaakin kolmekymppisen poliisimiehen, joka lupaa ”pamputtaa” Magda Heleniuksen esittämän päähenkilön seitsemänten taivaaseen.

Kuten Saimi oli pelännyt, näytelmä oli ollut täydellinen fiasko.

Hän suti uuden kerroksen huulirasvaa huuliinsa ja antautui katkeruuden tunteelle täysin rinnoin. Hän vihasi

Turkua, hän vihasi sen kaupunginteatteria ja ennen kaikkea hän vihasi teatterin taiteellista johtajaa Tom K. Helelniusta sekä tämän pyrkyrivaimoa Magdaa, jonka syyt koko fiasko oli. Saimin päässä soivat talouspäällikön sanat: *Kaikkien aikojen surkeimmat myyntiluvut*. Jonkinlainen saavutus sekin.

Saimi havahtui ajatuksistaan, kun hinausauto pysähtyi Teslan eteen. Ulos astui keski-ikäinen lippalakkimies, joka vilkaisi katukivetyksen päälle jämähtänyttä autoa ja huokaisi. Hän ei sanonut mitään, mutta Saimi kyllä arvasi ajatukset: *Nainen ja Tesla – yhtä kuin katastrofi*.

Saimi päätti ottaa mieheltä luulot pois saman tien.

– Sen ohjelmistoon ei ole koodattu kissoja, hän ilmoitti viitaten Teslan itseohjautuvuuteen ja kykyyn väistellä eteen tulevia esteitä.

Mies tuijotti häntä tylsistynyt ilme kasvoillaan, ja Saimi näki, ettei tämä uskonut selitystä.

– Se *oli* kissa, hän toisti ärtyneenä.

Mies nyökkäsi ja nosti vinssillä Teslan hinausauton kyytiin. Saimi seurasi työskentelyä hiljaisuuden vallitessa. Hän ei voinut olla ihailematta lippalakkimiehen kykyä suorittaa asiakaspalvelutehtävänsä ensimmäistäkään sanaa lausumatta. Teatterimaailmassa, jossa jokainen kynnelle kykenevä halusi aina ilmaista mielipiteensä pyytämättäkin, vastaava suoritus olisi ollut suoranainen mahdottomuus.

Kun Tesla oli lopulta hinausauton kyydissä, mies kohotti sormensa lippaan, nyökkäsi hyvästiksi ja katosi ohjaamonsa kuin metsän hämärään haihtunut menninkäinen.

– Saat tekstiviestin, kun auto on korjattu, hän huikkasi ikkunasta ja kaasutti matkoihinsa.

Saimi tuijotti hinausautoa ja Teslaa, jotka kääntyivät Kaskenkadulle, ja puristi sateenvarjon vartta kädessään. Hän oli raivoissaan. Ei pelkästään teatterin ja Tom K. Heleniuksen vuoksi, vaan kaikkien niiden hinausautokuskin kaltaisten miesten tähden, jotka kuvittelivat oikeudekseen aliarvioida hänen osaamistaan ja kykyjään. Mikä siinä oli, että ikivanhat valtarakenteet istuivat yhä niin tiukassa?

Autottomana Saimin oli käveltävä loppumatka kotiinsa. Hän sulki kokoontaitettavan sateenvarjon, työnsi sen käsilaukuunsa ja suuntasi Teatterisillalle, joka oli koristeltu *Rakkautta koronan aikaan* -teeman mukaisesti. Sillan kaiteisiin oli kiinnitetty sydämenmuotoisia foliopalloja, joihin oli painettu Tinderin liekki logo. Saimi oli itse neuvotellut sponsorisopimuksen Tinderin kanssa, ja sopimuksen ansiosta näytelmän tuottamat tappiot oli saatu katettua. Mutta oliko hän saanut kiitosta osakseen pelastettuaan teatterin talouden? Katin kontit!

Saimi kihisi kiukusta ja veti syvään henkeä. Hän tunsi, kuinka hänen silmänsä kostuivat, eikä kyse ollut siitä, että sillalla tuuli. Saimi puri alahuultaan ja pakotti itsensä rauhoittumaan. Hän ei todellakaan aikonut itkeä pillittää keskellä Teatterisiltaa kuin pikkulapsi.

Saimi katui katkerasti sitä päivää, kun oli päättänyt muuttaa Helsingistä Turkuun. Turussa itsessään, tai ainakaan sen keskustassa, ei varsinaisesti ollut mitään vikaa. Päinvastoin. Kesä oli jo nurkan takana ja kaupunki kauneimmillaan. Joki ja sen jokilaivat loivat kaupunkiin viehättävää tunnelmaa. Taustalla siintävä tuomiokirkko ja toisella suunnalla Turun linna muistuttivat kaupungin historiallisesta asemasta niin poliittisena kuin uskonnollisena-kin keskuksena. Vanhoja rakennuksia oli ydinkeskustassa

vielä jäljellä, vaikka monia niistä oli myös tuhottu kaupungin päättäjiä uudistusvimmassa. Saimi rakasti kivenheiton päässä viheriöiviä puistoja, maauimalaa ja lenkipolkuja. Tunnelma oli aivan toisenlainen kuin Helsingissä, jossa jokainen siirtymä paikasta toiseen vaati taksin, metron, raitiovaunun tai ainakin sähköskuutin. Kaikesta Turun tarjoamasta hyvästä ja kauniista huolimatta hän oli tehnyt elämänsä virheen sinne muuttaessaan.

Saimi huokaisi ja pysähtyi katsomaan vielä kerran teatterin seinällä pyörivää mainoskarusellia. Tämän oli pitänyt olla hänelle merkittävä vuosi. Viestintäpäällikön pestin takia hän oli jättänyt taakseen pääkaupungin ja pienen kaksionsa Katajanokalla. Ennen muuttoa hän oli työskennellyt kovapalkkaisena viestintäkonsulttina Helsingin Sörnäisissä, ja kun hän oli tehtävässään joutunut jo kolmatta kertaa muutosneuvottelujen kohteeksi, hän oli päättänyt etsiä itselleen uuden työn. Hän ei yksinkertaisesti jaksanut seurata jatkuvana rullana pyörivää pudotuskilpailua, vaikei uskonutkaan, että luoti osuisi häneen. Hänellä oli ollut vastuullaan viestintätoimiston kaksi suurinta asiakasta, joiden yhteiskuntavastuuseen liittyvästä viestinnästä hän oli vastannut yksin. Jatkuva pudotuskilpailu oli kuitenkin aiheuttanut sen, että hänen työpöydälleen oli heivattu myös liuta uusia asiakkaita, eivätkä vuorokauden tunnit olleet yksinkertaisesti riittäneet niiden hoitamiseen. Eräänä aamuyönä, herättyään taas kerran neljältä murehtimaan työasioita, Saimi oli tehnyt päätöksensä. Kun Turun kaupunginteatteri oli ilmoittanut etsivänsä viestintäpäällikköä, hän oli lähettänyt hakemuksen.

Teatterin viestintäpäällikön työtä hän oli pitänyt amatilliseen osaamiseensa nähden lapsellisen helppona. Se

oli merkittävä *downgreidaus* verrattuna kovapalkkaiseen viestintäkonsultin tehtävään. Hän oli selittänyt asian itselleen niin, että leppoisampi työ mahdollistaisi leppoisan elämän. Kova palkka ei voinut korvata aamuyön valvottuja tunteja, hän oli vakuuttanut itselleen. Mutta nyt, vajaa vuosi muuton jälkeen, hän tunsu itsensä petetyksi. Tinder-mainosilmapallo heilui tuulessa hänen edessään, ja hän seisoi sillalla tyhjin käsin ja työttömänä.

Vielä syksyllä Saimin elämä oli ollut järjestyksessä. Paremminkin kuin järjestyksessä. Hän oli vuokrannut unelmiensa vanhan puutalokaksion Aurajoen läheisyydestä, aivan keskustan kupeesta, suloiselta Port Arthurin asuinalueelta. Teatteri oli ottanut hänet avosylin vastaan yhteisöön ja lähettänyt lehdistötiedotteen, jossa kerrottiin, että 38-vuotias Saimi Kajander oli valittu uudeksi viestintäpäälliköksi yli sadan hakijan joukosta.

Turun kaupunginteatteri noudatti perinteistä repertuaariteatterin ohjelmistokaavaa. Vuosittain se toi yleisön eteen jopa kymmenen ensi-iltaa ja siihen päälle vierailuesityksiä. Ohjelmistossa oli takuuvarmoja klassikoita, kotimaisia uutuusnäytelmiä, musiikkiteatteria, komediaa ja laadukasta lastenteatteria. Edes koulunpenkiltä repäisty aloittelija ei voisi epäonnistua Molièren *Ihmisvihaajan* kaltaisesta klassikosta viestiessään. Kokeneen ammattilaisen ei tarvinnut edes nähdä näytelmää kirjoittaakseen siitä lehdistötiedotteen, niin moneen kertaan tuo ikivanha tarina oli Suomen eri teattereissa esitetty. Lisäapuja tekstin tuottamiseen hän saisi tarvittaessa tekoälyohjelmalta, jonka kanssa oli oppinut keskustelemaan sujuvasti niin englanniksi kuin suomeksikin.

Aluksi Saimi olikin onnistunut työssään yli odotusten. Hänen esimiehensä Tom K. Helenius oli kehunut hänen ammattitaitoaan joka toisessa lauseessa ja antanut hänen ymmärtää, että hänen ansioillaan johtoryhmän jäsenyys olisi vain ajan kysymys. Kaikki oli kuitenkin muuttunut sillä hetkellä, kun Magda Helenius, tuo kuuta taivaalta tavoitteleva entinen tähtinäyttelijä, oli työntänyt näppinsä peliin ja esitellyt teatterin johtajalle, siis aviomiehelleen, uuden näytelmäkäsikirjoituksensa ja sysännyt teatterin ennennäkemättömään syöksykierteeseen.

Saimi oli luonnollisesti tehnyt kaikkensa estääkseen Magdan kirjoituspöydällä syttynyttä liekkiä leviämästä teatterin kokoiseksi metsäpaloksi. Paskasta ei voi leipoa kultakimpaletta, hän oli useaan otteeseen yrittänyt selittää teatterin johtoryhmälle, mutta se oli kieltäytynyt ottamasta varoituksia kuuleviin korviinsa. Yksikään Tom K. Heleniuksen alaisista ei ollut uskaltanut asettua vastustamaan johtajan vaimon näytelmää. Kaikki tiesivät, että Magdan tielle poikkiteloin asettuminen kostautuisi karmella tavalla.

Jälkikäteen Saimi soimasi itseään, ettei ollut vain katsonut sormiensa läpi sitä, että johtajan vaimo niin räikeästi hyödynsi perhesuhteitaan saadakseen näytelmänsä teatterin ohjelmistoon. Varsinkin, kun hän tavallaan ymmärsi Magdaa. Saimi tiesi, että naistaiteilijat työskentelivät teattereissa yhä nykyäänkin mieskollegoidensa varjossa. Naisten oli tehtävä monin verroin enemmän töitä saavuttaakseen miesten aseman, ja Saimi, jos kuka, oli sisäistänyt sisaruuden merkityksen. Rajansa kuitenkin naisten välisellä solidaarisuudellakin. Teatteri sai vuosittain miljoonien eurojen valtionavustuksen, eikä Saimi voinut hyväksyä

sitä, että rahoitusta käytettiin kyseenalaisiin hankkeisiin, kuten johtajan vaimon uran edistämiseen.

Sitä paitsi kuinka moni katsoja oikeasti halusi seurata 60-vuotiaan naisen Tinder-sekoiluja ja seksuaalista kukaan puhkeamista? Ei Saimi ainakaan. Sitä hän ei tietenkään voinut lausua ääneen. Pahinta kaikessa oli kuitenkin se, että käsikirjoitus oli surkea ja näytelmään ujutetut kaksimieliset sutkautukset niin kiusallisia, että prinssi Charlesin tamponipuhelutkin Camillansa kanssa olivat älyllistä ilotulitusta niiden rinnalla.

Se, että Saimi vastusti Magdan näytelmää, ei kuitenkaan ollut varsinainen syy hänen saamiinsa potkuihin. Kerrankos alaiset vastustivat johtajan taiteellisia valintoja, se oli Tom K. Heleniukselle arkipäivää. Mutta sitä johtaja ei kestänyt, että jok'ikinen teatterikriitikko oli antanut näytelmälle murska-arvostelut. Kun maan arvovaltaisin sanomalehti, *Helsingin Sanomat*, julkaisi yhden tähden kritiikkinsä otsikolla ”Kiusallinen koronafarssi Aurajoen rannalla”, Helenius vaati rangaistuksia syyllisille. Sellaiseksi julistettiin viestintäpäällikkö Saimi Kajander. Saimi yritti selittää esimiehelleen, ettei hän pystynyt vaikuttamaan teatterikritiikkeihin millään tavalla, mutta johtaja ei uskonut selityksiä. Hän oli vakuuttunut siitä, että Saimi oli tehnyt myyräntyötä ja saanut kriitikot suhtautumaan Magdan näytelmään vihamielisesti. Saimi ei ymmärtänyt, miten se olisi ollut edes mahdollista. Hän ei ollut tehnyt muuta kuin lähettänyt medialle perusmuotoisen tiedotteen, jossa oli kuvailnut näytelmää ”hermyvän hauskaksi” ja ”kypsän naisen seksuaaliseksi vallankumoukseksi”. Tuo kaikki oli luonnollisesti täyttä puppua, mutta Saimi tiesi, mitä häneltä viestintäpäällikkönä

odotettiin, eikä ollut epäroinyt kuorruttaa tiedotettaan epätotuuksilla.

Mitkään puolustuspuheet eivät pelastaneet Saimin työpaikkaa. Tom K. Helenius vannoi hysteerisesti itkevälle vaimolleen, että syyllinen saisi rangaistuksensa, mikä käytännössä tarkoitti sitä, että hän tarjoilisi vaimolleen Saimin pään vadilla.

Sen jälkeen asiat etenivät suoraviivaisesti. Koko johtoryhmä liittyi samaan rintamaan Tom K. Heleniuksen kanssa ja ojensi syyttävän sormensa Saimia kohti. Saimin oli turha yrittää puolustautua. Johtoryhmä oli yhtä mieltä siitä, että viestintäpäällikkö oli vaihdettava, ja pikaisesti sittenkin, sillä tulevan syksyn ohjelmisto oli jo julkaistu ja viestintäpäälliköllä suota kuokittavanaan. Ikävintä kaikessa oli se, että yksikään Saimin työkavereista ei tullut hänen tuekseen. Ei edes talouspäällikkö, vaikka tämä tiesi, että Saimi oli neuvottelemallaan sponsorisopimuksella paikannut Magdan näytelmän tuottaman taloudellisen tappion.

Vasta tänään Saimi oli lopullisesti ymmärtänyt, miksi Tom K. Helenius oli niin kovasti halunnut hänestä eroon. Pariskunnan tytär, 23-vuotias Eva, oli juuri valmistunut ammattikorkeakoulusta viestinnän koulutusohjelmasta ja tarvitsi itselleen työpaikan.

– Ymmärräthän sinä, ettei tässä ole mistään henkilökohtaisesta kostoretkestä kyse, Helenius oli sanonut kahdenkeskisessä keskustelussa. – Meidän täytyy yksinkertaisesti tuulettaa pölyjä, uudistaa rakenteita ja nostaa esille nuoria ihmisiä, jotka ymmärtävät tämän päivän trendejä ja viestintäteknologioita.

Saimi oli puristanut kasvoilleen maireimman hymynsä:

– Niin kuin Facebookia vai?

Johtaja Heleniuksen silmät säihkyivät innostuksesta. Hän ei selvästikään ymmärtänyt kommenttiin sisältynyttä piikkiä.

– Erityisesti Facebookia. Tietenkään me emme voi sulkea silmiämme myöskään vahingolta, jonka sinä olet teatterille tuottanut tuhoamalla *Rakkautta koronan aikaan* -näytelmän mediajulkisuuden. Meille ei yksinkertaisesti jää muuta mahdollisuutta kuin vaihtaa sinut pätevämpään ammattilaiseen ja päättää työsuhteesi yhteisellä sopimuksella.

– Millä hemmetin yhteisellä sopimuksella? Eihän sinulla ole pätevää irtisanomisperustetta, Saimi sai kakistettua.

– Kuten sanottu, tässä ei ole kyse mistään irtisanomisesta vaan siitä, että joskus yhteistyö ei vain suju, ja silloin on parempi erota ystävinä, Tom K. Helenius selitti ja kaivoi kansionsa välistä valmiiksi kirjoitetun sopimusluonnoksen.

– Kas tässä, hän ojensi paperin Saimin puolelle pöytää luettavaksi. – Tämän sopimuksen allekirjoittamalla sinä irtisanoudut omasta vapaasta tahdostasi viestintäpäällikön tehtävästä ja sitoudut pitämään sopimuksemme sisällön salassa. Vastavuoroisesti me maksamme sinulle kuuden kuukauden palkan.

– Entä jos en allekirjoita? Saimi kysyi uhmakkaasti.

– Siinä tapauksessa minä pidän huolen siitä, ettet enää koskaan saa töitä yhdessäkään teatterissa. Usko pois, minulla on suhteita.

Saimi tunsi, kuinka vilunväreet juoksivat selkää pitkin.

Hänellä ei ollut epäilystäkään siitä, etteikö Tom K. Helenius näyttelijävaimoineen pystyisi tuhoamaan hänen loppuelämänsä uramahdollisuudet. Magdan näytelmää

kritisoidessaan hän oli saanut Tomista vastustajan, jonka vaikutusvalta ja laajat suhteet takasivat sen, ettei häntä otettaisi töihin enää edes Peräseinäjoen harrastelijayhdistyksen kesäteatteriin.

– Saanko miettiä asiaa hetken ja luetuttaa sopimuksen ammattiliiton juristilla? Saimi kysyi ääni täristen. Väkinen esiin puskevat kyyneleet kirvelivät silmäkulmissa.

– Tämä tarjous on voimassa tasan seitsemän minuuttia. Nimi paperiin vaan, tämän parempaa tarjousta et tule saamaan, Tom K. Helenius ilmoitti tyyliä ja työnsi kuulakärkikynän Saimin eteen.

Teatterinjohtajan kasvoista Saimi luki, ettei tämä pillailut. Hän silmäili sopimuksen hätäisesti läpi, tarttui vapisevin käsin kynään ja allekirjoitti sopimuksen kaksin kappalein.

– Hienoa, että pääsimme asiasta yhteisymmärryksen, Helenius hymyili maireasti.

Pikaisella kädenliikkeellä hän veti oman allekirjoituksensa sopimukseen, ja homma oli sillä selvä.

– Maksamme kuuden kuukauden palkan tilillesi vielä tänään, johtaja sanoi ja poistui neuvotteluhuoneesta taakseen katsomatta.

Neulalla, langalla ja ystävyydellä voi korjata mitä vain

#hyvänmielenkirjat

Saimi Kajander saa työpaikastaan halpamaisen epäreilut potkut. Luovuttuaan kostofantasioista Saimi päättää sijoittaa lopputilinsä unelmiensa matkaan, kunnes hänen tielleen sattuu vuosia sitten Saimin elämästä yhtäkkiä kadonnut kummitäti Lucia. Mutta hyvän haltiakummin taikasauvan sijaan Lucialla on vain riutuva kangaskauppa ja kasapäin velkaa.

Saimi ei olisi Saimi, jos hän antaisi kummitätinsä elämäntyön valua hukkaan. Hän käärii hihansa ja saa kyseenalaista apua mieheltä, jonka Lucia väittää osaavan puhua henkien kanssa. Mutta pystyvätkö edes henget pelastamaan pientä käsityöläisten keidasta, kun vastassa on pikamuotikomeetta ja sen upporikas omistaja?

Kristofferssonin ja **Toivosen** lämminhenkisen ja arvoituksellisen romaanin naiset joutuvat pohtimaan sitoutumistaan ystävyyteen ja rakkauteen tilanteissa, jossa ruoho kimaltelee houkuttelevan vihreänä joen toisella rannalla.

BAZAR

WWW.BAZARKUSTANNUS.FI

84.2 ISBN 978-952-403-345-9